

До спеціалізованої вченої ради К 64.051.30
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
61022, м. Харків, майдан Свободи, 6.

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Лазарева Андрія Павловича «Механізм проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні» подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена об'єктивною необхідністю розробки напрямів подальшого удосконалення інституту слідчих (розшукових) дій у кримінальному процесі.

Держава розробила стратегію протидії кримінальним правопорушенням. Основна мета полягає у належній правовій процедурі та забезпечені законного, швидкого, неупередженого досудового розслідування і судового розгляду, визначення вини підозрюваного (обвинуваченого), ухвалення, проголошення вироку, який повинен відповідати мірі кримінальної відповідальності. Розкрити кримінальне правопорушення, встановити докази винуватості так/або невинуватості підозрюваного можна лише на підставі проведення слідчих (розшукових) дій. Однак, в окремих випадках, процесуальні можливості слідчого, прокурора під час встановлення обставин кримінального правопорушення недостатньо.

Зміна суспільних відносин, структурно-функціональна перебудова правоохоронних органів та юстиції, які здійснюють протидію злочинності, суттєве зростання кількісних показників кримінальних правопорушень в Україні вказує для кримінальної, процесуальної, криміналістичної науки побудову нових вимог щодо удосконалення існуючих та розроблення нових

положень механізму, методики виявлення та розслідування вчинених кримінальних правопорушень.

Фундаментальним призначенням процесуальної діяльності слідчого, прокурора, слідчого судді на стадії досудового провадження є проведення процесуальних, слідчих (розшукових) негласних слідчих (розшукових) дій за допомогою яких встановлюються обставин кримінального правопорушення, винуватість так\ або невинуватість підозрюваного.

Теоретичні проблеми та практика правової і процесуальної діяльності слідчого, прокурора під час проведення досудового розслідування, доказування обставин кримінального правопорушення у разі проведення слідчих (розшукових) дій потребує постійного удосконалення даного надзвичайно важливого правового інституту кримінального процесу.

Наукова робота пов'язана з науковими програмами, планами в межах науково-дослідної комплексної програми «Основні напрямки реформування законодавства України у контексті Європейської інтеграції» (номер державної реєстрації 0104U004048). Дослідження виконано у межах наукової теми кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна «Комплексні дослідження проблем злочинності та окремих видів злочинів на основі верховенства права» (номер державної реєстрації 0116U000916).

Метою дослідження є вирішення наукового завдання та обґрунтування теоретико-правових положень інституту слідчих (розшукових) дій, повноважень сторони обвинувачення під час застосування механізму їх проведення, забезпечення гарантій процесуального фіксування проведення слідчих (розшукових) дій на підставі належної правової процедури за допомогою протоколу, технічних засобів, прокурорського нагляду у формі процесуального керівництва, а також процесуального контролю слідчого судді у випадку тимчасового обмеження прав та свобод учасників процесу, а також фіксації слідчих (розшукових) дій за допомогою протоколу,

застосування технічних засобів.

В дисертаційному дослідженні автором обґрунтовано та сформульовано об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження визначено, як правові відносини, що виникають між учасниками кримінального процесу на стадії досудового розслідування під час проведення слідчих (розшукових) дій, встановлення обставин кримінального правопорушення, винуватості підозрюваного. Предметом дослідження є механізм проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні.

Методи дослідження обрано з урахуванням поставленої мети та визначених завдань. Обґрунтованість і достовірність одержаних наукових результатів базується на використанні системи загально філософських, загальнонаукових та спеціальних наукових методів пізнання.

Теоретичну базу дослідження становлять наукові досягнення в різних галузях права, які містяться в монографічних дослідженнях, наукових статтях, тезах вітчизняних та зарубіжних вчених. Аналізуючи літературні джерела автор висвітлив ті чи інші наукові позиції, детально проаналізував ступінь їх аргументованості та виклав своє бачення і запропонував елементи удосконалення до чинного законодавства.

Емпіричну базу дослідження становлять дані, отримані під час аналізу й узагальнення матеріалів 2300 кримінальних проваджень, розглянутих судами України; опублікованої судової практики, судової статистики та інформації Генеральної прокуратури України, МВС України; результатів анкетування 40 слідчих органів прокуратури міст Харкова, Києва, Дніпра, Полтави, 150 слідчих слідчого управління ГУНП України м. Харкова, Києва, Дніпра, Полтави, 45 суддів місцевих судів м. Харкова, Києва, Дніпра, Полтави, 25 суддів Апеляційного суду Харківської області, Києва, Дніпра, Полтави.

Інформаційна та емпірична базу дослідження становлять ретельно обґрунтовано її результати були впроваджені у дисертаційне дослідження за змістом.

Під час роботи над дисертацією автором використано власний практичний досвід роботи у прокуратурі Харківської області.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є комплексним науковим дослідженням теоретичних положень інституту слідчих (розшукових) дій, окремих теоретико-правових положень механізму їх проведення, визначення статусу учасників кримінального провадження, встановлення належної процедури та процесуальних елементів, які пов'язані з прийняттям рішення про проведення слідчих (розшукових) дій, забезпечення прокурорського нагляду у формі процесуального керівництва та процесуального контролю слідчим суддею у випадку надання ухвали про тимчасове обмеження прав, свобод та інтересів учасників кримінального провадження, а також фіксації слідчих (розшукових) дій за допомогою протоколу, застосування технічних засобів.

У дослідженні сформульовано та обґрунтовано низку висновків і рекомендацій, зокрема уперше запропоновано конструкцію теоретичних та практичних положень інституту проведення окремих слідчих (розшукових) дій та механізму їх проведення на стадії досудового провадження слідчим, прокурором у випадку тимчасового обмеження процесуальних прав та свобод учасників процесу, які проводяться на підставі ухвали слідчого судді; визначено окремі теоретичні та практичні положення проведення негласних слідчих (розшукових) дій, запропоновано механізм їх проведення під час збирання, дослідження та оцінки фактів, фактичних даних, відомостей про факти, які процесуально закріплюються за допомогою процесуальної форми у протоколі як докази слідчим, прокурором, надані практичні рекомендації щодо знищення матеріалів за результатами проведення негласних слідчих (розшукових) дій, які не знайшли свого підтвердження стосовно підозрюваного; встановлено та надано теоретичне обґрунтування процесуальних повноважень сторони обвинувачення та слідчого судді у випадку отримання ухвали на проведення слідчих (розшукових) дій, які

тимчасово обмежують процесуальні права, свободи та інтереси учасників кримінального провадження, запропоновано види судового контролю за виконанням ухвали;

Автором сформульовано низку пропозицій та рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавчих норм та відомчих нормативних актів, що регламентують механізм проведення процесуальних, слідчих (розшукових) дій під час забезпечення поновного, неупередженого досудового розслідування.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані й викладені в роботі висновки та пропозиції є додатковим внеском у розвиток кримінальної процесуальної теорії та можуть бути використані в різних галузях правової та правотворчої діяльності, а саме у:

- законотворчій діяльності – під час підготовки проектів, змін і доповнень до чинного КПК України щодо вдосконалення механізму проведення слідчих (розшукових) дій у випадку доказування обставин кримінального правопорушення, визначення винності підозрюваного у кримінальному провадженні;

- науково-дослідній сфері – під час здійснення подальшої наукової розробки питань щодо механізму проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні (акт впровадження Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна від 25 травня 2018 р.)

- правозастосовній діяльності – у випадку проведення процесуальних, слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій на стадіях кримінального провадження (акт впровадження прокуратури Харківської області від 29 травня 2018 р.);

- навчальному процесі – для підготовки навчальних посібників, методичних розробок та безпосередньо в навчальному процесі при вивченні кримінального процесуального законодавства (акт впровадження

Харківського національного університету внутрішніх справ від 18 травня 2018 р.).

У висновках дисертаційного дослідження на підставі теорії і практики кримінального процесу, визначення теоретика правових положень процедури та механізму слідчих (розшукових) дій, процесуального статусу сторін, учасників кримінального провадження, закріплення результатів їх проведення процесуальним протоколом отримано науковий результат та запропоновано пропозицій щодо теоретичних аспектів юридичної природи процесуального змісту механізму проведення слідчих (розшукових) дій.

Достовірність ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій роботи полягає в тому, що її результати автором, опрацьовані, проаналізовані на підставі значної кількості літературних джерел (231), присвячених теоретичним аспектам проведення слідчих (розшукових) дій, закріплення доказів, забезпечення гарантій прав, свобод та інтересів людини і громадянина.

Необхідно відзначити чіткість і логічність структурної побудови дисертаційного дослідження, взаємозв'язок і послідовність розглянутих у дисертації проблем, що забезпечило повне розкриття теми дослідження.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації знайшли своє відображення у теоретичних висновках, практичних рекомендацій, що відображено у 10 наукових публікаціях за темою дослідження: 7 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях (у тому числі одна в іноземному науковому виданні), а також 3 тезах доповідей і наукових повідомлень на наукових конференціях.

Структура дисертації зумовлена метою, завданнями, предметом та логікою дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів, вісім підрозділів, висновків (до кожного розділу), загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації – 230 сторінок, із них основного тексту – 184 сторінок, список використаних джерел

складається з 231 найменувань на 24 сторінках, додатки розміщено на 7 сторінках.

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми дисертації, визначаються ступінь її наукової розробленості, мета, задачі й методи дослідження; зв'язок роботи з державними програмами і пріоритетними напрямками наукових досліджень; визначаються наукова новизна і практичне значення отриманих результатів; вказуються конкретні форми їх апробації та впровадження в навчальний процес, наукову роботу і практичну діяльність.

Розділ 1. «Інститут слідчих розшукових дій» складається з чотирьох підрозділів (стор. 29 – 110 дисертації, стор. 8 – 10 автореферату).

У підрозділі 1.1 «Загальні положення досудового розслідування (стор. 29-51 дисертації), автор розкриває наступні елементи етапів стадії досудового провадження, а саме: проведення процесуальних, слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій; складання клопотання через прокурора до слідчого судді про обрання міри запобіжного заходу відносно підозрюваного; пред'явлення стороні захисту та іншим учасникам кримінального провадження матеріалів для ознайомлення; складання слідчим обвинувального акту, направлення матеріалів кримінального провадження з обвинувальним актом до прокурора для затвердження та направлення його до суду.

Доведено, що на підставі чинного законодавства початок кримінального провадження розпочинається з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Надані загальні положення початку досудового провадження у випадку отримання заяви, повідомлення про вчинення кримінального правопорушення, практичні рекомендації щодо процедури досудового розслідування кримінальних правопорушень та/або кримінальних проступків, визначення строків розслідування, підслідності, недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування.

Підрозділ 1.2 «Процесуальні вимоги до механізму проведення слідчих (розшукових) дій» (стор. 51- 72 дисертації, стор. 8-9 автореферату) визначає концептуальні положення, на підставі яких слідчий, прокурор повинні застосувати правові норми, що регулюють процедуру та процесуальні елементи встановлення обставин кримінального правопорушення за допомогою проведення слідчих (розшукових) дій. Надані вимоги проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному процесі включають визначення теоретичних положень, які можна охарактеризувати у наступному, зокрема: умови проведення слідчих (розшукових) дій, зокрема: наявність учасника процесу, який має процесуальні повноваження щодо проведення кримінального провадження відносно підозрюваного на стадії досудового розслідування; процесуальні підстави проведення слідчих розшукових дій, які вказують на підозрюваного, що вчинив кримінальне правопорушення; місце проведення за чинним КПК України; процесуальна процедура проведення досудового провадження на підставі розумних строків досудового розслідування, яка включає до себе: складання та виконання постанови про проведення процесуальної, слідчої розшукової дії, процесуальна форма фіксації результатів проведення слідчої розшукової дії за допомогою протоколу; визначення процесуальних прав та обов'язків учасників проведення слідчої розшукової дії; пізнавальні прийоми та методи проведення слідчих розшукових дій; гарантії участі сторін, учасників кримінального провадження під час встановлення обставин кримінального правопорушення.

Встановлено, що першим елементом умов проведення досудового розслідування за чинним КПК України визначена сторона обвинувачення. Другий елемент включає до себе повноваження щодо напрямку досудового розслідування. По-третє слідчий має процесуальні повноваження щодо встановлення підстав для проведення слідчих розшукових дій та провести їх для встановлення обстав кримінального правопорушення, вини

підозрюваного.

Підрозділ 1.3 «Повноваження сторони обвинувачення під час проведення слідчих (розшукових) дій» розкриває процесуальний зміст повноважень сторони обвинувачення (стор. 72 – 93 дисертації, стор. 9 автореферату).

Доведено, що сторона обвинувачення, згідно ст. 3 КПК України, включає до себе прокурора, керівника органу досудового розслідування, слідчого, оперативні підрозділи. Процесуальні повноваження сторони обвинувачення під час проведення слідчих розшукових дій можна визначити на підставі процесуальних функцій.

Процесуальні повноваження слідчого включають в себе: проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій; надання доручень оперативним підрозділам; повідомлення, за погодженням із прокурором, про підозру; звертання, за погодженням із прокурором, до слідчого судді з клопотаннями про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Процесуальні повноваження прокурора визначено як прокурорський нагляд у формі процесуального керівництва за проведенням процесуальних, слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій. Процесуальні повноваження співробітників оперативного підрозділу під час виконання доручень слідчого, прокурора встановлені як повноваження слідчого.

Підрозділ 1.4 «Процесуальна форма фіксування кримінального провадження у випадку проведення слідчих розшукових дій» розкриває форми фіксування кримінального провадження, а саме у протоколі; на носії інформації, на якому за допомогою технічних засобів зафіксовано процесуальні дії; у журналі судового засідання (ст. 103 КПК України) (стор. 93-110 дисертації, стор. 9-10 автореферату).

Встановлено, що ст. 103 КПК України визначає форми фіксування

кримінального провадження у протоколі; на носії інформації, на якому за допомогою технічних засобів зафіксовані процесуальні дії; у журналі судового засідання. Перша форма фіксування кримінального провадження на стадії досудового розслідування є протокол, який складається під час проведення слідчих розшукових дій. Друга форма на даній стадії встановлена на носії інформації, на якому за допомогою технічних засобів зафіксовані процесуальні, слідчі розшукові дії. Доведено, що відеоконференція, як одна з форм фіксації технічними засобами результатів проведення слідчих розшукових дій застосовується у кримінальному провадженні у разі необхідності встановлення обставин кримінального правопорушення. Під час проведення відеоконференції проводиться фіксація даної слідчої розшукової дії за допомогою протоколу, а також проводиться фіксація технічними засобами.

Розділ 2. «Правове регулювання проведення слідчих (розшукових) дій» складається з чотирьох підрозділів (стор. 114 -188 дисертації, стор. 10- 12 автореферату).

Підрозділ 2.1 «Слідчі (розшукові) дії під час встановлення обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні» розкриває зміст процесуального механізму їх проведення (стор. 114 – 136 дисертації, стор. 10 автореферату).

Автором доведено, що основні критерії проведення слідчих (розшукових) дій можна визначити у наступному. По-перше, слідчий повинен прийняти процесуальне рішення щодо проведення слідчої розшукової дії. По-друге, він повинен забезпечити гарантії прав та обов'язків учасників кримінального провадження під час проведення слідчої розшукової дії, роз'яснити процесуальні права учасникам кримінального провадження, а у разі необхідності надати правову допомогу, запропонувавши послуги адвоката. По-третє, слідчий приймає рішення щодо залучення під час проведення слідчої розшукової дії спеціаліста,

перекладача, експерта. По-четверте, результати проведення слідчої розшукової дії слідчий повинен за процедурою та процесуальним порядком закріпити у протоколі слідчої розшукової дії.

Встановлено, що завдання проведення слідчих (розшукових) дій полягає у встановленні події кримінального правопорушення. Слідчий, прокурор, колегіальний суд повинні встановити склад кримінального злочину за чинним КК України та визначити форму вини, а саме мотив, мету вчинення кримінального правопорушення; практично після вчинення злочину потерпілий, цивільний позивач мають матеріальну шкоду, вид та розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат встановлюється слідчим на підставі висновку експерта; матеріальних фіскальних довідок та ін..

У підрозділі 2.2 «Загальні положення та механізм проведення негласних слідчих (розшукових) дій» надано концепцію використання ОРД у кримінальному процесі (стор. 136- 152 дисертації, стор. 11 автореферату).

Надана концепція використання ОРД у кримінальному процесі йшла двома напрямками, а саме відокремлення ОРД від кримінального процесу, але можливість отримання інформації ОРД у кримінальному процесі та використання її як фактів для доказування вини підозрюваного. Другий шлях є використання ОРД у кримінальному провадженні після реєстрації заяви про вчинення кримінального правопорушення. Перше положення передбачає використання ОРД до реєстрації заяви, як реалізація оперативн-розшукової інформації. Друга – застосування негласних слідчих (розшукових) дій, як конструкцій ОРД у кримінальному провадженні. Третя конструкція є взаємодія слідчого та оперативних підрозділів під час досудового провадження.

Запропоновано механізм дії процесуальних повноважень слідчого під час дачі вказівок, доручень оперативним підрозділам у разі проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Процедура надання доручень має дві

форми. Перша процесуальна виходить з закону і встановлює підстави його надання у разі встановлення обставин кримінального правопорушення. Друга є процедурна сторона надання доручення, яка визначає його процесуальну форму.

У підрозділі 2.3 «Процесуальні повноваження слідчого судді, надання ухвали на проведення слідчих (розшукових) дій, які тимчасово обмежують конституційні права та свободи» розкривається статус слідчого судді на стадії досудового провадження (стор. 152-168 дисертації, стор. 11 автореферату).

Автором доведено, що статус слідчого судді на стадії досудового провадження має декілька теоретичних обмежень. По-перше, функції учасників процесу на даній стадії має різні процесуальні інтереси. По-друге, змішення функції обвинувачення та правосуддя не повинно бути під час досудового провадження. По-третє, слідчий суддя обмежений фактичними доказами, які вказують на вину підозрюваного. Фактичні дані досудового розслідування під час отримання ухвали на проведення слідчих розшукових дій, які тимчасово обмежують права та свободи підозрюваного та докази, які встановлені на стадії судового провадження відрізняються. Для правового регулювання завдань та функціонального призначення суду можна виділити основні напрямки, а саме: процесуальні повноваження слідчого судді під час забезпечення функції судового контролю на стадії досудового провадження за органами досудового розслідування; судовий розгляд клопотання слідчого, прокурора про проведення слідчих розшукових дій, ухвалення процесуального рішення про дозвіл проведення слідчих розшукових дій, які тимчасово обмежують процесуальні права підозрюваного; забезпечення повноважень судді, колегіального суду щодо проведення судового розгляду та самостійного розв'язання процесуальних та матеріальних питань, які пов'язані з організаційними положеннями проведення судочинства; визначення елементів спрощеного судового

розгляду з метою підвищення оперативності судового провадження; забезпечення публічних та приватних інтересів судового захисту прав і свобод учасників кримінального провадження.

Підрозділ 2.4 «Правове забезпечення процесуальних прав учасників кримінального провадження прокурорським наглядом у формі процесуального керівництва» розкриває аспекти функціональної діяльності прокурора (стор. 168 – 188 дисертації, стор. 11 автореферату).

Доведено, що перший аспект функціональної діяльності прокурора є прокурорський нагляд у формі процесуального керівництва під час проведення слідчих розшукових дій. Другий – процесуальні права та обов'язки прокурора під час контролю за виконанням процесуальних рішень слідчого. Третє положення є підтримання державного обвинувачення. Дані повноваження можна розподілити на декілька складових, зокрема: з моменту оголошення повідомлення про підозру підозрюваному; під час отримання обвинувального акту; підтримання обвинувачення під час судового розгляду клопотання слідчого щодо тимчасового обмеження прав та свобод підозрюваного на стадії досудового провадження; закриття кримінального провадження.

У висновках дисертаційного дослідження визначено та обґрунтовано низка теоретика правових положень механізму проведення слідчих (розшукових) дій, процесуального статусу сторін, учасників кримінального провадження, процесуальні та процедурні елементи, які пов'язані з прийняттям процесуального рішення, а також повноваження прокурора при забезпеченні прокурорського нагляду.

За результатами дослідження надані обґрунтовані пропозиції щодо теоретичних аспектів юридичної природи процесуального змісту проведення слідчих (розшукових) дій, що підтверджують покладену в його основу гіпотезу у реалізації мети й завдань, які мають теоретичне і прикладне значення.

Все це дозволяє позитивно оцінити рецензовану роботу, відзначити її новизну, самостійність виконання, достатній науковий рівень та практичну спрямованість.

В цілому, позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Лазарєва Андрія Павловича «Механізм проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні» необхідно відзначити в ній є деякі спірні, дискусійні положення, що надають підстави визначити окремі теоретичні зауваження:

1. Автор надає загальні положення змагальності на стадії досудового провадження та визначає структурні елементи участі захисника, як сторони захисту у кримінальному провадженні. За процесуальним змістом сторона захисту протистоїть стороні обвинувачення (стор. 32-38 дисертації).

Розкриваючи теоретичні конструкції змагальності кримінального процесу, автор не чітко визначає теоретичні положення участі сторони захисту як змагальність учасників під час збирання, оцінки доказів, затримання та обрання міри запобіжного заходу відносно підозрюваного (обвинуваченого). До кінця не зрозумілим залишаються елементи процесуальної діяльності захисника щодо його змагальності зі стороною обвинувачення уразі проведення слідчих (розшукових) дій.

2. Багато уваги автором надано забезпечення гарантій під час проведення слідчих (розшукових) дій (стор. 60-66 дисертації), однак механізм забезпечення процесуальних гарантій надається на підставі практики його застосування у разі процесуального закріплення доказів за процесуальною формою.

Автор вносить пропозиції удосконалення гарантій прав, свобод та інтересів учасників кримінального провадження, але до кінця не визначає як забезпечуються гарантії на підставі процесуального статусу. Необхідно було визначити чи входять гарантії до процесуального статусу чи вони визначені у чинному КПК України під час проведення слідчих (розшукових) дій. Так

само як слідчий повинен забезпечити гарантії у разі проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

3. Розглядаючи механізм проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні автор надає процесуальну та правову конструкцію їх проведення, визначає нормами кримінального процесу за якими слідчий має процесуальні повноваження їх проведення (стор. 124-128 дисертації).

Необхідно було надати єдину парадигму процесуальної діяльності слідчого під час проведення слідчих (розшукових) дій, забезпечення участі окремої категорії учасників. Розкрити, які протиріччя виникають між підозрюваним та захисником. Як повинен діяти слідчий у разі не процесуальної діяльності підозрюваного, який заважає проведенню досудового розслідування.

4. Розкриваючи процесуальні повноваження слідчого судді на стадії досудового розслідування автор розкриває процесуальні положення складання та надання ухвали про проведення слідчих (розшукових) дій, які тимчасово обмежують права, свободи та інтереси учасників процесу (стор. 155-160 дисертації).

Однак, практика ставить багато питань отримання ухвали, тому автору необхідно було звернути увагу та визначити процесуальні елементи, що вказують на відвід або заміну слідчого судді у кримінальному провадженні у разі незгоди сторони захисту на проведення судового розгляду.

Висловлені зауваження стосуються, в основному, дискусійних питань. Автор вправі займати ті позиції, які висловив у своєму дослідженні, тим більше, що вони пройшли відповідну апробацію.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертація Лазарєва Андрія Павловича «Механізм проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні» є актуальною, завершеною, самостійною працею, яка має теоретичне і практичне значення. В ній отримані нові

науково обґрунтовані результати, що вирішують наукову задачу, поставленою темою дослідження.

Робота відповідає вимогам п.п. 9 і 11 Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 «Про затвердження порядку присудження наукових ступенів» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р. та № 1159 від 20.12.2015 р.), а її автор Лазарев Андрій Павлович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

Офіційний опонент:

доктор юридичних наук, професор
завідувач кафедри кримінального процесу
та досудового слідства факультету №1
Харківського національного університету
внутрішніх справ

О.О. Юхно

